

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Nová a připravovaná právní úprava na úseku voleb

Mgr. Silvia Rákociová
zástupce vedoucí oddělení voleb
odbor všeobecné správy
Ministerstvo vnitra

Nová a připravovaná právní úprava na úseku voleb

Nová právní úprava

- zákon č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony – *regulace pravidel volební kampaně a jejího financování*
- zákon č. 90/2017 Sb., kterým se mění volební zákony a některé další zákony – *tzv. technická novela*
- vyhláška č. 91/2017 Sb., kterou se mění vyhlášky provádějící volební zákony – *navazující na technickou novelu*

Připravovaná právní úprava

- volební zákon, tzv. volební zákoník (kodex)

Zákon č. 322/2016 Sb. – úprava volební kampaně

- účinnost od 1. ledna 2017
- novela zavedla jednotnou úpravu pravidel volební kampaně a jejího financování ve všech volebních zákonech, s výjimkou zákona o volbách do zastupitelstev obcí, kde zůstává zachována právní úprava volební kampaně v dosavadním rozsahu

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela zavádí:

- legální definici volební kampaně:

Volební kampaní se rozumí jakákoliv propagace kandidujícího subjektu nebo jeho kandidáta anebo volební agitace v jeho prospěch, zejména veřejné oznámení určené na jeho podporu anebo sloužící v jeho prospěch, včetně jakékoliv doprovodné akce, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata. Za volební kampaň se považuje i sdělení v neprospěch jiného kandidujícího subjektu nebo jeho kandidáta.

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela zavádí:

- časové vymezení volební kampaně, které z hlediska její právní regulace začíná vyhlášením voleb a končí dnem vyhlášení celkových výsledků voleb

- institut registrované třetí osoby:

Fyzická nebo právnická osoba, která se hodlá účastnit volební kampaně bez vědomí kandidujícího subjektu, je povinna se před vstupem do volební kampaně registrovat jako registrovaná třetí osoba u Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí.

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela zavádí:

- povinnost kandidujících subjektů:
 - zřídit do 5 dnů od vyhlášení voleb transparentní volební účet určený pro financování volební kampaně, jež umožňuje veřejnosti přes internet sledovat stav a pohyb prostředků na něm; peněžní prostředky uložené na volebním účtu lze užít pouze na financování volební kampaně,
 - vést účetnictví o financování volební kampaně,
 - zveřejnit údaje o sponzorech jejich volební kampaně nejpozději 3 dny před volbami,
 - vyhotovit zprávu o financování volební kampaně

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela zavádí:

- zákonné limity výdajů, které mohou kandidující subjekty (týká se i nezávislých kandidátů) vynaložit na volební kampaň

Do těchto limitů se nezapočítávají výdaje registrovaných třetích osob, které podléhají samostatnému limitu, který je rovněž diferencovaný podle druhu voleb

Druh voleb	limit
Volba prezidenta republiky	40 mil. Kč / II. kolo: 50 mil. Kč
Volby do Poslanecké sněmovny	90 mil. Kč
Volby do Senátu (na 1 volební obvod)	2 mil. Kč / II. kolo: 2,5 mil. Kč
Volby do Evropského parlamentu	50 mil. Kč
Volby do zastupitelstev krajů (na 1 vol. kraj)	7 mil. Kč

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela zavádí:

- povinnost pro kandidující subjekty označit svým názvem nebo zkratkou, v případě nezávislého kandidáta svým jménem a příjmením, jimi využitě prostředky volební kampaně;
- povinnost pro registrované třetí osoby označit jimi využitě prostředky volební kampaně názvem, zkratkou nebo jménem a příjmením a evidenčním číslem registrované třetí osoby přiděleným Úřadem
- propagace nebo volební agitace šířené prostřednictvím komunikačních médií musí obsahovat informaci o jejich zadavateli a zpracovateli; to platí obdobně i pro využití velkoplošných zařízení a sdělení v neprospěch kteréhokoliv kandidujícího subjektu

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela zavádí:

- vyloučení užití komunikačních médií, s nimiž disponují kraje a obce, k volební kampani, tzn. zejména místních tiskovin, rozhlasu, televize nebo internetového zpravodaje, aby se zabránilo zneužití veřejných prostředků pro účely vedení volební kampaně
- skutkové podstaty jednotlivých přestupků při porušení pravidel volební kampaně;
sankce jsou odstupňované od 10 000 Kč do 500 000 Kč, případně do výše jeden a půl násobku částky, o kterou byl překročen limit výdajů na volební kampaň

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela:

- svěřuje dohled nad financováním volební kampaně *Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí*, kterému přísluší projednávat přestupky a ukládat sankce
- kandidující subjekty jsou povinny zaslat Úřadu
 - adresu svých internetových stránek, na kterých budou zveřejňovány veškeré informace související s financováním volební kampaně
 - veškeré účetnictví týkající se volební kampaně
 - zprávu o financování volební kampaně

Zákon č. 322/2016 Sb. - úprava volební kampaně

Novela nad rámec volební kampaně:

- navyšuje u voleb do Poslanecké sněmovny a voleb do Evropského parlamentu kandidujícím subjektům příspěvek na volební náklady z 15000 Kč na 19 000 Kč (navýšení odpovídá inflaci za dobu od zavedení tohoto příspěvku)
- stanovuje, že návrh na neplatnost hlasování/voleb/neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který **hrubě** ovlivnil výsledky hlasování/voleb/volby kandidáta

Zákon č. 90/2017 Sb. – technické novela

- účinnost od 13. dubna 2017
- novelou byly učiněné změny, kterými se řeší některé nedostatky v současné úpravě, které je nutné nebo vhodné upravit zejména s ohledem na judikaturu, nebo vývoj elektronizace ve veřejné správě
- hlavním předmětem novely je úprava postupu při sběru podpisů na petici na podporu kandidatury nezávislého kandidáta na prezidenta, a to ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 27/12 tak, aby bylo zajištěno ověřování autenticity projevu vůle petenta

Zákon č. 90/2017 Sb. - technické novela

Novela:

- zavádí požadavek, aby petent při podpisu petice uvedl číslo občanského průkazu nebo cestovního pasu (vedle dosavadních údajů o jménu, příjmení, datu narození, adrese místa trvalého pobytu a vlastnoručního podpisu); počet 50 000 podpisů potřebných pro kandidaturu nezávislého kandidáta stanovený v čl. 56 odst. 5 Ústavy zůstává zachován
- nahrazuje rodné číslo na petici na podporu kandidatury nezávislého kandidáta na senátora a na prohlášení kandidáta ve volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu a zastupitelstev krajů údajem o datu narození
- zavádí údaj o pohlaví kandidáta (v souvislosti s odstraněním rodného čísla)

Zákon č. 90/2017 Sb. - technické novela

Novela:

- zrušuje povinnost ČSÚ zasílat písemně výsledky voleb kandidujícím subjektům, která doposud vyplývala ze zákona o volbách do Parlamentu, zákona o volbách do zastupitelstev krajů a zastupitelstev obcí
- zrušuje povinnost předsedů okrskových volebních komisí zasílat informace o výsledku voleb za volební okrsek volebním stranám (výsledky jsou dostupné na stránce www.volby.cz, proto jsou uvedené ustanovení již překonána)
- doplňuje časová pásma pro hlasování v zahraničí tak, aby zahrnovala všechny možnosti časového posunu
- upravuje nesprávně zkrácené lhůty pro doplňovací volby do Senátu

Zákon č. 90/2017 Sb. - technické novela

Novela:

- zavádí výslovnou možnost delegace do okrskové volební komise elektronickou cestou
- upravuje zasílání pozvánky na 1. zasedání okrskové volební komise i elektronicky
- sjednocuje ve všech volebních zákonech formy žádosti o vydání voličského průkazu, včetně možnosti elektronického podání
- přidává údaj o úmrtí mezi údaje, které mohou příslušné volební orgány pro účely vedení seznamů voličů a registrace kandidátů čerpat z ROB/ISEO – aplikovatelnost ustanovení až k 1. 1. 2019

Vyhláška č. 91/2017 Sb.

- účinnost od 13. dubna 2017
- novelizace volebních vyhlášek navazuje na zmíněnou novelu volebních zákonů (zákon č. 90/2017 Sb.).
- obsahem nové vyhlášky je především změna některých vzorů volebních dokumentů

Vyhláška č. 91/2017 Sb.

Vyhláška:

- upravuje vzor petice na podporu kandidatury kandidáta na prezidenta republiky doplněním kolonky pro číslo občanského průkazu nebo cestovního pasu
- vypouští údaj o rodném čísle v některých dokumentech, na nichž byl dosud požadován
- na kandidátní listině pro všechny volby zavádí údaj o pohlaví kandidáta
- ve vyhlášce, kterou se provádí některá ustanovení zákona o volbě prezidenta republiky, rovněž zohledňuje změny v souvislosti s regulací volební kampaně vyplývající ze zákona č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony

Volební zákon, tzv. volební kodex

- Všechny dosavadní volební zákony by měly být nahrazeny jedním zákonem, čímž dojde ke sjednocení dosud roztržštěné právní úpravy
- Návrh volebního kodexu byl již v rámci Ministerstva vnitra připravován v aktuálním volebním období v 1. pololetí roku 2016 prošel vnitroresortním připomínkovým řízením a byl připraven pro další legislativní proces, který však byl z časových důvodů odložen na příští volební období

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost.

Mgr. Silvia Rákociová

Odbor všeobecné správy

Ministerstvo vnitra ČR

silvia.rakociova@mvcz.cz

+420 974 817 370